

2017-06-29

Fråga-svar

Afghanistan: Arbab (byäldste) och dennes inflytande

Fråga

Vad har ni för information om arbabers/byäldstes makt, status och uppdrag i byar i Ghazniprovinsen?

Hur utses en arbab?

Hur ser byinvånarna på sin arbab? Hur behandlar byinvånarna sin arbab?

Hur ser arababen på byinvånarna? Hur behandlar arababen byinvånarna?

Är det möjligt att bli arbab och/eller tillåtas vara arbab även om byinvånarna inte godtar arababen?

Kan familjemedlemmar till en arbab gifta sig med någon med ”lägre status”?

Svar

Bakgrund

I Afghanistan finns det formella såväl som informella maktstrukturer som i varierande utsträckning påverkar invånare i byar. Formellt sett är Afghanistan administrativt indelat i tre nivåer; statlig nivå, provinsnivå och distriktsnivå (woloswali). Distriktsnivån är den lägsta formella nivån och styrs av en statligt utsedd ämbetsman med titeln uluswal. Hur stort inflytande en uluswal har är i hög utsträckning beroende av dennes informella relationer med provinsstyret och med lokala informella makthavare. Det finns inga formella maktstrukturer på bynivå.¹

¹Nixon, Hamish/Afghanistan Research and Evaluation Unit, *The Changing Face of Local Governance: Community Development Councils in Afghanistan*, februari 2008, tillgänglig: <http://www.refworld.org/pdfid/47d654ed2.pdf>, [hämtad: 2017-06-29] s. 14-15.

Vad är en arbab – vilket inflytande har denne och hur ser dennes uppdrag ut?

Arbab är en term på dari som har den ungefärliga betydelsen byledare, begreppet har ungefär samma innebörd som begreppen malik och qaryadar². Innan tiden för Sovjetunionens invasion av Afghanistan var Arbab formellt sett en representant för regeringen i byn och hade stort inflytande, bland annat över konfliktlösning. Arbab är i dagsläget inte ett formellt ämbete utan syftar på en informell makthavare i en by.³

De källor som Lifos har konsulterat ger inte en entydig bild av arbabernas nuvarande funktion i Afghanistan och det tycks variera från by till by. Enligt en källa agerar arababer eller motsvarande informell rådgivare till uluzwalin på de platser där arababen fortfarande har makt och kan ingå i rådgivande församlingar till formella makthavare på distriktsnivå. Arababernas makt anses dock ha minskat betydligt över tid⁴. Enligt en annan källa har arababer inflytande över konfliktlösningsmekanismer i områden som inte är pashtundominerade men ingår då i konfliktlösningsforum (exempelvis malakas, shuras och jirgas) med andra lokala informella makthavare (till exempelvis personer med ekonomisk makt eller religiösa företrädare). Även denna källa framhäver dock lokal variation.⁵

Även om informationen som framkommer i de källor som Lifos har konsulterat i viss mån skiljer sig åt i beskrivningarna av arababens roll är de samstämmiga i att rollen är informell och varierar från plats till plats. Lifos har inte kunnat hitta någon information som ger en generell bild av arababers roll specifikt i Ghazni eller Nawur-distriktet.

Hur utses en arbab?

Eftersom arbab inte är ett formellt ämbete finns det inte något enhetligt system för att utse en arbab. Följande beskrivs i en rapport:

”In some communities individual power-holders play important governance roles. These may be *maliks*, *arbabs* and *qaryadars* that retain authority through a combination of community acceptance and linkages to formal authorities. Historians and anthropologists have noted the wide divergences in the motivations, loyalties, legitimacy and effectiveness of such local leaders during other periods. In other areas local

² Ibid.

³ Smith, Deborah J. och Manalan, Shelly/Afghanistan Research and Evaluation Unit, *Community-Based Dispute Resolution Processes in Bamiyan Province*, december 2009, tillgänglig: <http://www.refworld.org/pdfid/4b38706e2.pdf>, [hämtad 2017-06-29] s. 16.

⁴ Nixon, Hamish/Afghanistan Research and Evaluation Unit, *Subnational State-Building in Afghanistan*, april 2008, tillgänglig: <http://www.refworld.org/pdfid/481043672.pdf>, [hämtad 2017-06-29], ss. 22, 28.

⁵ Afghanistan Research and Evaluation Unit, *LAND GOVERNANCE ASSESSMENT FRAMEWORK (LGAF) Afghanistan*, juni 2017, tillgänglig: <http://www.refworld.org/pdfid/594ba8a14.pdf>, [hämtad 2017-06-29], s. 130.

commanders have gained influence during two decades of conflict through their role in *jihad* or a combination of protection and predation.”⁶

I samma rapport beskrivs hur exempelvis ekonomisk och religiös makt ibland används för att upprätthålla arbabens status.⁷

Även under tiden som arbab var ett mer formellt ämbete tycks det ha varierat hur arbaben tillsattes:

”During the twentieth century, the central state would in many areas have a local interlocutor in the form of a *khan* or *malik* or *qaryadar*. The identification of that individual was based on different criteria and methods in different places: In some cases they would be appointed from the outside, but in most they would have a pre-existing leadership role through heredity, property or some combination of both.”⁸

Hur ser byinvånarna på sin arbab? Hur behandlar byinvånarna sin arbab? Hur ser arbaben på byinvånarna? Hur behandlar arbaben byinvånarna?

Detta varierar rimligtvis från by till by, från arbab till arbab och från byinvånare till byinvånare. Lifos har endast kunnat hitta en källa som ger viss inblick i hur förhållandet byinvånare-arbab kan se ut. I rapporten har fokusgrupper bestående av bybor från två byar i Bamiyan intervjuats om hur man såg på arbaben under den tid som arbaben hade en formell maktposition (alltså under tiden fram till Sovjetunionens invasion). I intervjuerna framkommer olika åsikter men situationen beskrivs som att arbaben var mycket mäktig och enväldigt löste konflikter och var involverad i alla viktiga beslut i byn, även sådana som var personliga som exempelvis giftermål. De fördelar som lyfts fram med det detta system var att det var effektivt och att konflikter löstes snabbt, men flera respondenter beskriver hur arbaben använde våld mot byborna och utnyttjade sin maktposition för att berika sig själv.⁹

Är det möjligt att bli/vara arbab även om byinvånarna inte godtar arbaben?

⁶ Nixon, Hamish/Afghanistan Research and Evaluation Unit, *Subnational State-Building in Afghanistan*, april 2008, tillgänglig: <http://www.refworld.org/pdfid/481043672.pdf>, [hämtad 2017-06-29], s. 11.

⁷ Ibid. S. 8.

⁸ Ibid. S. 9.

⁹ Smith, Deborah J. och Manalan, Shelly/Afghanistan Research and Evaluation Unit, *Community-Based Dispute Resolution Processes in Bamiyan Province*, december 2009, tillgänglig: <http://www.refworld.org/pdfid/4b38706e2.pdf>, [hämtad 2017-06-29], s. 17-18.

Se svaret på frågan om hur en arbab utses. Enligt de källor som refereras där är stöd från lokalbefolkningen en del av arababens maktbas, men också andra faktorer spelar in så som exempelvis relationer till andra makthavare, ekonomisk makt m.m.

Kan familjemedlemmar till en arbab gifta sig med någon med "lägre status"?

Lifos har inte kunnat hitta någon information om äktenskapstraditioner som specifikt är hänförliga hur arababers familjemedlemmar gör. En mängd olika faktorer så som klantillhörighet, etnicitet och lokal tradition spelar roll när äktenskap arrangeras i Afghanistan. Lifos rekommenderar rapporten *Afghanistan: Ekteskap*¹⁰ för mer generell information om äktenskap i Afghanistan.

Denna sammanställning av information/länkar är baserad på informationssökningar gjorda under en begränsad tid. Den är sammanställd utifrån noggrant utvalda och allmänt tillgängliga informationskällor. Alla använda källor refereras. All information som presenteras, med undantag av obestridda/uppenbara fakta, har dubbelkontrollerats om inget annat anges. Sammanställningen gör inte anspråk på att vara uttömmande och bör inte tillmätas exklusivt bevisvärde i samband med avgörandet av ett enskilt ärende. Informationen i sammanställningen återspeglar inte nödvändigtvis Migrationsverkets officiella ståndpunkt i en viss fråga och det finns ingen avsikt att genom sammanställningen göra politiska ställningstaganden. Refererade dokument bör läsas i sitt sammanhang.

Källförteckning

Afghanistan Research and Evaluation Unit, *LAND GOVERNANCE ASSESSMENT FRAMEWORK (LGAF) Afghanistan*, juni 2017, tillgänglig: <http://www.refworld.org/pdfid/594ba8a14.pdf>, [hämtad 2017-06-29]

Nixon, Hamish/Afghanistan Research and Evaluation Unit, *The Changing Face of Local Governance: Community Development Councils in Afghanistan*, februari 2008, tillgänglig: <http://www.refworld.org/pdfid/47d654ed2.pdf>, [hämtad: 2017-06-29]

Nixon, Hamish/Afghanistan Research and Evaluation Unit, *Subnational State-Building in Afghanistan*, april 2008, tillgänglig: <http://www.refworld.org/pdfid/481043672.pdf>, [hämtad 2017-06-29]

Smith, Deborah J. och Manalan, Shelly/Afghanistan Research and Evaluation Unit, *Community-Based Dispute Resolution Processes in Bamiyan Province*, december 2009, tillgänglig: <http://www.refworld.org/pdfid/4b38706e2.pdf>, [hämtad 2017-06-29]

¹⁰ Norge. Landinfo, Afghanistan: Ekteskap, 2014-06-05.